

Nr.270 din 14 septembrie 2023

Ministerul Sănătății

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea
Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență
pentru anii 2023-2027 (număr unic 562/MS/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027.

CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Aprobarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027 are drept scop dezvoltarea serviciilor integrate de asistență medicală de urgență, capabile să reacționeze adecvat și prompt la solicitările de urgență, provocările de urgență în sănătate publică și crize umanitare, în vederea acoperirii universale cu servicii de sănătate a populației, indiferent de vârsta și gen, etnie culturală, dizabilitate, fără discriminare, inclusiv din localitățile rurale îndepărtate, a categoriilor defavorizate și marginalizate ale populației.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale, nr. 397 din 16.10.2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat următoarele:

Potrivit pct.3 din PHG, „Se recomandă consiliilor municipale Chișinău și Bălți, administrației unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri) și consiliilor raionale să elaboreze, să aprobe și să asigure realizarea programelor teritoriale privind dezvoltarea asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027.”

În Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027, precum și în PLANUL DE ACȚIUNI privind realizarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027 (în continuare – PLANUL DE ACȚIUNI) nu sunt concretizate autoritățile publice locale care vor

contribui în calitate de parteneri la realizarea acțiunilor (APL II și/sau APL I), în condițiile în care în pct.3 din PHG este vorba de consiliile municipale Chișinău și Bălți și consiliile raionale, ceea ce poate crea confuzii privind autoritățile implicate.

Cu toate că consiliilor municipale Chișinău și Bălți și consiliilor raionale li se recomandă să elaboreze, să aprobe și să asigure realizarea programelor teritoriale privind dezvoltarea asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027, în PLANUL DE ACȚIUNI printre instituțiile responsabile de realizarea acțiunii 2.17. Dezvoltarea infrastructurii, cu asigurarea iluminării stradale, numerotarea și denumirea străzilor, blocurilor, funcționarea ascensoarelor, renovarea drumurilor etc. din cadrul Obiectivului specific 2.2: Facilitarea accesului echitabil la serviciile de asistență medicală de urgență prin fortificarea infrastructurii prestatorilor de asistență medicală de urgență, până în anul 2027, este stabilită Administrația publică locală (APL), în contradicție cu prevederile internaționale și naționale care garantează respectarea principiului autonomiei locale.

Autoritățile publice centrale nu pot impune obligații autorităților publice locale, ci numai să recomande întreprinderea unor acțiuni necesare, așa cum este prevăzut în pct.3 din PHG, dar care nu se respectă în PLANUL DE ACȚIUNI, astfel că în cazul aprobării actului normativ analizat, vor fi încălcate mai multe prevederi legale, după cum urmează:

Potrivit art.109 din Constituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) și (6) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente.

Punerea în responsabilitatea administrației publice locale a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și nu ține cont de capacitatea administrativă și financiară limitată în special ale APL I din localitățile rurale.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, propunem următoarele modificări:

1. În Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027, precum și în PLANUL DE ACȚIUNI privind realizarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027, la rubrica „Parteneri de implementare” vor fi concretizate autoritățile publice locale implicate – respectiv APL II.

2. În PLANUL DE ACȚIUNI privind realizarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027, la acțiunea 2.17. – APL va fi trecută din categoria „Instituție responsabilă” în cea de „Parteneri de implementare”.

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027 poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM,
tel. 22 35 09